

Zaključci okruglog stola održanog u knjižnici HAZU – 6. ožujka 2025.:

CIJENA HRANE „OD POLJA DO STOLA“: EKONOMSKA I/ILI ŠPEKULATIVNA LOGIKA?

- Poljoprivreda je posljednjih desetljeća pod jakim utjecajem ekonomskih, prirodnih te još više neekonomskih čimbenika.
- Na isplativost proizvodnje utječu prirodni uvjeti, infrastruktura, obrazovanje, tehnologija, istraživanje i razvoj, međunarodno okruženje, fiskalna i monetarna politika.
- Cijene poljoprivredno prehrambenih proizvoda, a naročito poljoprivrednih sirovina, hrane i pića pod snažnim su utjecajem globalnih faktora, uključujući troškove energije, transporta i klimatskih promjena. To je posebno došlo do izražaja u doba korona krize, a nastavljeno zbog stalne geopolitičke nestabilnosti i poremećaja u opskrbnim lancima.
- Cijeli sustav trgovanja poljoprivrednim proizvodima je jako globaliziran i sve promjene koje se dešavaju na svjetskim tržištima imaju posljedice i na Hrvatsku. Ipak, cijene hrane u Hrvatskoj su rasle po znatno većim stopama nego na razini EU, te Hrvatska ima i svoju vlastitu unutarnju inflaciju koja je vezana uz znatan rast potrošnje koji je uvjetovan velikim rastom plaća i rastom transfera iz inozemstva.
- Carinski rat Europe i SAD-a neće značajnije utjecati na tržište hrane u Hrvatskoj, ali moramo povećati proizvodnju mlijeka, mesa, povrća te poduzeti određene korake da proizvodnja postane isplativa.
- Ipak, nastavak geopolitičkih neizvjesnosti može dodatno utjecati na opskrbne lance te tvrtke i država moraju diversificirati nabavne kanale i osigurati otpornost prehrambenog sektora, povećati proizvodnju i preradu hrane te investirati u novu tehnologiju i veću produktivnost.
- Udjel izdataka za hranu hrvatskog kućanstva je oko 24 posto, a najsiromašniji slojevi troše i do 40 posto svojih primanja na hranu.
- Na cijene i izdatke je značajan utjecaj inflacije i valutnog tečaja. Hrvatska je u zadnje dvije godine najviše povećavala masu plaća iz proračuna među svim članicama Europske unije. Taj postotak bio je dva posto bruto domaćeg proizvoda (BDP) te da nema kupovne moći, ne bi bilo ni inflacije. Ljudi ne bi bili spremni financirati ovaj rast cijena.
- Izazovi s kojima se susrećemo u poljoprivredi i na tržištu hrane su i prilika za Hrvatsku jer postoje velike rezerve neiskorištenih proizvodnih resursa.
- Sinergija znanosti, proizvođača i javnih politika su put kako povećati prehrambenu sigurnost Republike Hrvatske, a u lancu „od polja do stola“ je potrebna suradnja i umjerenost svih aktera. Sve anomalije proizvodnje i tržišta u konačnici plaćaju građani preko svojih izdataka za hranu. Jer dohoci su ograničeni te povećani izdaci za prehranu su jedino mogući smanjenjem ostalih izdataka ili povećanjem mase plaća tj. inflacijom.
- Država više trebala voditi računa o tome kako povećati domaću proizvodnju i hvaliti se povećanjem količina, a ne povećanjem vrijednosti proizvodnje, zaključak je skupa.

Objave s okruglog stola:

<https://www.vecernji.hr/vijesti/jurcic-neisplativa-proizvodnja-istocni-je-grijeh-domace-politike-1843494>

<https://direktno.hr/razvoj/strucnjaci-upozorili-probleme-hrvatske-poljoprivrede-temeljno-napravljena-greska-366410/>

<https://www.nacional.hr/jurcic-strateski-proizvodi-se-moraju-proizvoditi-u-dovoljnim-kolicinama-u-vlastitoj-zemlji-vazno-je-da-progledamo/>

<https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/hrvati-trose-gotovo-trecinu-mjesecnog-dohotka-na-hranu-a-buducnost-ne-izgleda-sjajno-20250306>

<https://vijesti.hrt.hr/gospodarstvo/hoce-li-zbog-carinskog-rata-dodatno-porasti-cijene-hrane--12046684>

<https://www.seebiz.eu/trzista/izvjesno-dodatno-poskupljenje-hrane/316144>